

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

про нововведення в сфері охорони здоров'я

№203-2017

Випуск ___ з проблеми
«Психіатрія. Медична психологія»
Підстава: рецензія Голови Експертної
Проблемної комісії «Психіатрія.
Медична психологія» МОЗ та НАМН
України

ГОЛОВНОМУ ПОЗАШТАТНОМУ
СПЕЦІАЛІСТУ З МЕДИЧНОЇ
ПСИХОЛОГІЇ, ПСИХОТЕРАПІЇ,
КЕРІВНИКАМ СТРУКТУРНИХ
ПІДРОЗДІЛІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я ОБЛАСНИХ, КИЇВСЬКОЇ
МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНИХ
АДМІНІСТРАЦІЙ

**МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ БАТЬКІВ ДІТЕЙ ПЕРШОГО
РОКУ ЖИТТЯ З ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ**

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**УКРМЕДПАТЕНТИНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ**

АВТОРИ:

д.мед.н., проф. КОЖИНА Г.М.
д.мед.н., проф. МАРКОВА М.В.
к.мед.н. ЗЕЛЕНСЬКА К.О.
ДУХОВСЬКИЙ О.Е.

м. Київ

Суть впровадження: Метод психологічної підтримки батьків дітей першого року життя з черепно-мозковою травмою з використанням психоосвіти.

Пропонується для впровадження в лікувально-профілактичних установах практичної охорони здоров'я (обласних, міських, районних) психіатричного профілю метод психологічної підтримки батьків дітей першого року життя з черепно-мозковою травмою.

Актуальність використання психоосвітніх програм у структурі медико-психологічної підтримки батьків тяжко хворої дитини обумовлена необхідністю потенціювання пристосування та адаптації, вироблення нових стратегій внутрішньосімейної взаємодії у разі існуючої кризи.

Основою розробки стали результати комплексного клініко-психопатологічного обстеження 142 родин (мати та батько) дітей першого року життя, які отримали черепно-мозкову травму та знаходились на обстеженні та лікуванні у дитячому нейрохірургічному відділенні Харківської міської клінічної лікарні швидкої й невідкладної медичної допомоги ім. проф. А.І. Мещанінова.

Основну групу склали 97 родин, які прийняли участь у програмі медико-психологічного супроводу з використанням психоосвіти. Контрольну групу склали 45 родин, які не отримували психологічну підтримку.

Основна група та група порівняння були однорідними за соціально-демографічними та клінічними показниками. Психометричні та психодіагностичні методики відповідали завданням дослідження і включали: опитувальник нервово-психічної напруги (Т.А. Немчин, 1984), клінічні шкали тривоги й депресії Гамільтона (М. Hamilton, 1967), адаптовані до МКХ-10 (Г.П. Пантелєєва, 1988), шкалу ситуативної й особистісної тривожності Ч.Д. Спілбергера (в адаптації Ю.Л. Ханина, 1981), методику вивчення стилів стрес-долаючої поведінки «Способи копіngu» (в адаптації Т.А. Крюкової, 2002), методику «Визначення способів врегулювання конфліктів» К. Томаса в адаптації Н.В. Гришиної (за Д.Я. Райгородським, 2002).

З пацієнтами основної групи проводили психоосвіту, основною метою якої було надання знань батькам хворої дитини про черепно-мозкову травму та залучення до адекватної участі в лікувально-відновлювальних заходах.

В основу психоосвітньої стратегії покладено «освіту» шляхом формування у батьків хворої дитини адекватного уявлення про захворювання та особливості нейрохірургічного втручання, забезпечення «психосоціальної підтримки», формування довіри у діаді лікар – батьки хворої дитини.

Психоосвітні заняття проводилися у відкритих групах з кількістю учасників від 6 до 10 осіб. Кожен цикл складався з 3 занять тривалістю 45 хвилин. Оптимальною частотою зустрічей стало проведення занять 3 рази на тиждень (протягом усього терміну перебування батьків з дитиною у нейрохірургічному відділенні). В середньому кількість зустрічей становила 10-12.

При проведенні психоосвітньої роботи доцільно використовувати семінари, проблемно-орієнтовані дискусії, тренінги поліпшення сімейних комунікацій. Невід'ємною складовою психоосвітньої програми була робота із емоційним станом самих батьків, спрямована на зниження емоційного напруження, що спровоковано фактом лікування їхньої дитини у нейрохірургічному стаціонарі.

Як показали результати динамічного спостереження, на фоні застосування запропонованої системи медико-психологічної підтримки з використанням психоосвітньої програми в основній групі відзначена стійка позитивна динаміка психологічного стану з статистично значущою редукцією тривожно – депресивних розладів (73,5% матерів і 83,6% батьків), зниження сімейної конфліктності (72,5% сімей), гармонізація подружніх відносин (65,2% сімей).

Серед осіб контрольної групи у 35,4% матерів і 11,2% батьків діагностовано обтяження психопатологічної симптоматики, у 64,6% матерів і 88,82% батьків стабільність клінічної картини тривожно-депресивних розладів, у 42,3% родин відмічалось погіршення стану сімейної взаємодії.

Отримані результати дозволили обґрунтувати доцільність медико-психологічного супроводу родини дитини першого року життя з тяжкою черепно-мозковою травмою з використанням психоосвітньої програми.

Інформаційний лист складено за матеріалами НДР «Оптимізувати психосоціальну реабілітацію хворих на психічні розлади на основі розробки та впровадження психоосвітніх програм» (№ Держреєстрації 0115U000238, термін виконання 2015-2017 р.р.).

За додатковою інформацією з даної проблеми слід звертатись до авторів листа: Харківський національний медичний університет, кафедра психіатрії, наркології та медичної психології, тел. (057) 7381068, асистент кафедри к.мед.н. Зеленська К.О., тел. (050)6324711.

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

просп. Науки, буд.4, м. Харків, 61022
тел. (057) 707-73-80; факс (057) 700-41-32
e-mail: meduniver@knmu.kharkov.ua
web: <http://www.knmu.kharkov.ua>
код ЄДРПОУ 01896866

В.о. директора
Українського центру наукової
медичної інформації та патентно-
ліцензійної роботи,
к.мед.н., доценту Закрутько Л.І.

просп. Степана Бандери, 19,
4 поверх,
м. Київ, 04655

№ _____
на № _____ від _____

Шановна Лесю Іллівно!

Надсилаємо на експертизу та для підготовки до видання інформаційний лист «Метод психологічної підтримки батьків дітей першого року життя з черепно-мозковою травмою» авторів Кожиної Г.М., Маркової М.В., Зеленської К.О., Духовського О.Є.

- Додатки: 1. Інформаційний лист на 4 арк. у 2 прим.
2. Рецензія Голови Експертної Проблемної комісії «Психіатрія. Медична психологія» МОЗ та НАМН України на 1 арк. у 1 прим.
3. Зовнішня рецензія на 2 арк. у 1 прим.
4. CD-R.

Проректор з наукової роботи,
професор

В.В. М'ясоєдов

Голданська А.В., (057) 707-73-73, 093-487-35-17